

Sinteza deciziilor pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în luna august 2018

Domeniul	Decizii CJUE
Apropierea legislațiilor	<p><u>Cauza C-521/17, Coöperatieve Vereniging</u> - Articolul 4 litera (c) din Directiva 2004/48/CE privind respectarea drepturilor de proprietate intelectuală trebuie interpretat în sensul că statele membre sunt obligate să recunoască unui organism de reprezentare colectivă a unor titulari de mărci precum cel în discuție în litigiul principal calitatea procesuală necesară pentru a solicita în nume propriu aplicarea mijloacelor de reparație prevăzute de această directivă în vederea protejării drepturilor titularilor respectivi, precum și calitatea pentru a exercita o acțiune în justiție în nume propriu în vederea valorificării drepturilor menționate, cu condiția ca acest organism să fie considerat de legislația națională ca având un interes direct în apărarea unor asemenea drepturi și ca legislația respectivă să îi permită să stea în judecată în acest scop, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.</p> <p>Articolele 12-14 din Directiva 2000/31/CE privind anumite aspecte juridice ale serviciilor societății informaționale, în special ale comerțului electronic, pe piața internă trebuie interpretate în sensul că limitările de răspundere pe care le prevăd sunt aplicabile prestatorului unui serviciu de locațiune și de înregistrare de adrese IP care permite exploatarea în mod anonim a unor nume de domenii de internet precum cel în discuție în litigiul principal numai dacă acest serviciu aparține uneia dintre categoriile de servicii prevăzute la articolele respective și îndeplinește toate condițiile corespunzătoare, în măsura în care activitatea unui asemenea prestator are caracter pur tehnic, automat și pasiv, ceea ce implică faptul că el nici nu cunoaște, nici nu controlează informațiile transmise sau stocate de clienții săi, și în măsura în care el nu joacă un rol activ oferindu-le acestora din urmă posibilitatea de a-și optimiza activitatea de vânzare online, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.</p> <p><u>Cauza C-485/17, Verbraucherzentrale Berlin</u> - Articolul 2 punctul 9 din Directiva 2011/83/ privind drepturile consumatorilor, de modificare a Directivei 93/13/CEE și a Directivei 1999/44/ și de abrogare a Directivei 85/577/CEE și a Directivei 97/7/CE trebuie interpretat în sensul că un stand precum cel în discuție în litigiul principal, deținut de un comerciant în cadrul unui târg comercial, în care acesta își desfășoară activitățile câteva zile pe an, este un „spațiu comercial”, în sensul acestei dispoziții, dacă, în lumina ansamblului împrejurărilor de fapt în care se înscriu aceste activități și în special a aparenței acestui stand și a informațiilor furnizate în spațiile târgului propriu-zis, un consumator normal informat și suficient de atent și de</p>

avizat putea în mod rezonabil să se aștepte ca acest comerciant să își desfășoare acolo activitățile și să îl abordeze în vederea încheierii unui contract, aspect a cărui verificare revine instanței naționale.

Cauza C-300/17, Hochtief - Articolul 2 alineatul (6) din Directiva 89/665/CEE privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind aplicarea procedurilor care vizează căile de atac față de atribuirea contractelor de achiziții publice de produse și a contractelor publice de lucrări, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/23/UE privind atribuirea contractelor de concesiune, nu se opune unei reglementări procedurale naționale care condiționează posibilitatea de a formula o pretenție de drept civil în caz de încălcare a normelor în materie de achiziții publice și de atribuire a contractelor de achiziții publice de constatarea cu titlu definitiv a încălcării de către o comisie de arbitraj sau de către o instanță în cadrul unui control jurisdicțional al sentinței acestei comisii.

Dreptul Uniunii, în special articolul 1 alineatele (1) și (3) din Directiva 89/665, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/23, interpretat în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretat în sensul că, în contextul unei acțiuni în daune interese, nu se opune unei norme procedurale naționale care restrânge controlul jurisdicțional al sentințelor emise de o comisie de arbitraj, însărcinată în primă instanță cu controlul deciziilor adoptate de autoritățile contractante în cadrul procedurilor de atribuire a contractelor de achiziții publice, doar la examinarea motivelor invocate în fața acestei comisii.

Cauza C-161/17, Renckhoff – Noțiunea „comunicare publică”, în sensul articolului 3 alineatul (1) din Directiva 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, trebuie interpretată în sensul că include publicarea pe un site internet a unei fotografii publicate în prealabil, fără vreo măsură de restricționare care să împiedice descărcarea sa și cu autorizația titularului dreptului de autor, pe un alt site internet.

Comunicatul de presă este disponibil pe site-ul www.curia.europa.eu.

Cauza C-122/17, Smith – Dreptul Uniunii, în special articolul 288 TFUE, trebuie interpretat în sensul că o instanță națională sesizată cu un litigiu între particulari, care se află în imposibilitatea de a interpreta dispozițiile dreptului său național – contrare unei dispoziții dintr-o directivă care îndeplinește toate condițiile necesare pentru a produce un efect direct – într-un sens conform cu această din urmă dispoziție, nu este ținută, exclusiv în temeiul dreptului Uniunii, să lase neaplicate nici aceste dispoziții naționale, nici o clauză care figurează, în

conformitate cu acestea, într-un contract de asigurare.

Într-o situație precum cea în discuție în litigiul principal, partea lezată de neconformitatea dreptului național cu dreptul Uniunii sau persoana subrogată în drepturile acestei părți ar putea totuși să se prevaleze de jurisprudența rezultată din Hotărârea din 19 noiembrie 1991, Francovich și alții (C-6/90 și C-9/90, EU:C:1991:428), pentru a obține de la statul membru, dacă este cazul, repararea prejudiciului suferit.

Cauza C-52/17, VTB Bank - Articolul 64 și articolul 65 alineatul (1) din Directiva 2013/36/UE cu privire la accesul la activitatea instituțiilor de credit și supravegherea prudencială a instituțiilor de credit și a firmelor de investiții, precum și articolul 395 alineatele (1) și (5) din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 privind cerințele prudenciale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 trebuie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale în temeiul căreia, în cazul depășirii limitelor de expunere prevăzute la articolul 395 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, unei instituții de credit i se impun în mod automat dobânzi de recuperare, chiar dacă aceasta din urmă îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 395 alineatul (5) din regulamentul menționat, care permit unei instituții de credit să depășească limitele respective.

Articolul 48 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 468/2014 al Băncii Centrale Europene din 16 aprilie 2014 de instituire a cadrului de cooperare la nivelul Mecanismului unic de supraveghere între Banca Centrală Europeană și autoritățile naționale competente și cu autoritățile naționale desemnate trebuie interpretat în sensul că o procedură în materie de supraveghere prudencială nu poate fi considerată inițiată în mod oficial, în sensul acestei dispoziții, nici în cazul în care o instituție de credit raportează autorității naționale de supraveghere depășirea limitelor prevăzute la articolul 395 alineatul (1) din Regulamentul nr. 575/2013, nici în cazul în care această autoritate a adoptat deja o decizie într-o procedură paralelă cu privire la încălcări similare.

Cauzele conexe C-96/16 și C-94/17, Banco Santander – Directiva 93/13/CEE privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie interpretată în sensul că, pe de o parte, nu este aplicabilă practicii unui profesionist care constă în cesiunea sau în cumpărarea unei creanțe deținute față de un consumator fără ca posibilitatea unei asemenea cesiuni să fie prevăzută în contractul de împrumut încheiat cu acest consumator, fără ca acesta din urmă să fie informat în prealabil despre respectiva cesiune sau să își dea consimțământul la aceasta și fără a i se acorda acestuia posibilitatea să își răscumpere datoria și, astfel, să o stingă prin rambursarea către cesionar a prețului pe care acesta l-a plătit pentru cesiunea menționată,

	<p>majorat cu costurile, cu dobânzile și cu cheltuielile de judecată aplicabile. Pe de altă parte, această directivă nu este aplicabilă nici unor dispoziții naționale ca cele care figurează la articolul 1535 din Código Civil (Codul civil), precum și la articolele 17 și 540 din Ley 1/2000 de Enjuiciamiento Civil (Legea 1/2000 privind Codul de procedură civilă) din 7 ianuarie 2000, care încadrează o astfel de posibilitate de răscumpărare și care reglementează substituirea cesionarului în drepturile cedentului în procedurile pendente.</p> <p>Directiva 93/13 nu se opune unei jurisprudențe naționale precum cea a Tribunal Supremo (Curtea Supremă, Spania) în discuție în litigiul principal, potrivit căreia o clauză nenegociată a unui contract de împrumut încheiat cu un consumator care stabilește rata dobânzilor moratorii aplicabile este abuzivă, pentru motivul că impune consumatorului care întârzie la plată să achite o sumă disproporționat de mare drept compensație, din moment ce această rată depășește cu mai mult de două puncte procentuale rata dobânzilor obișnuite prevăzută în acest contract.</p> <p>Directiva 93/13 nu se opune unei jurisprudențe naționale potrivit căreia consecința caracterului abuziv al unei clauze nenegociate a unui contract de împrumut încheiat cu un consumator care stabilește rata dobânzilor moratorii constă în eliminarea totală a acestor dobânzi, dobânzile obișnuite prevăzute în acest contract continuând să curgă.</p>
<p>Fiscalitate</p>	<p><u>Cauza C-475/17, Viking Motors</u> - Articolul 401 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată trebuie interpretat în sensul că nu se opune păstrării sau introducerii unei taxe precum taxa locală pe vânzări în discuție în litigiul principal.</p> <p><u>Cauza C-16/17, TGE Gas Engineering</u> – Articolele 167 și 168 din Directiva 2006/112/CE privind sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată, astfel cum a fost modificată, precum și principiul neutralității trebuie interpretate în sensul că se opun ca administrația fiscală a unui stat membru să considere că o societate care are sediul în alt stat membru, precum și sucursala pe care o deține în primul dintre aceste state constituie două persoane impozabile distincte, pentru motivul că aceste entități dispun, fiecare, de un număr de identificare fiscală, și să refuze, pentru acest motiv, sucursalei dreptul de a deduce taxa pe valoarea adăugată (TVA) în notele de debit emise de un grup de interes economic al cărui membru este societatea respectivă, iar nu sucursala sa.</p>
<p>Politica agricolă comună</p>	<p><u>Cauza C-435/17, Argo Kalda</u> - Articolul 93 alineatul (1), articolul 94 și anexa II la Regulamentul (UE) nr. 1306/2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a unor regulamente nu se opun ca un stat membru să impună, ca standard pentru bunele condiții agricole și de mediu menționate în</p>

această anexă II, conservarea pe o suprafață agricolă a siturilor funerare din piatră a căror deplasare determină o încălcare a unui astfel de standard și, prin urmare, reducerea plăților datorate fermierului în cauză.

Articolul 72 alineatul (1) litera (a), articolul 91 alineatele (1) și (2), articolul 93 alineatul (1) și articolul 94 din Regulamentul nr. 1306/2013, precum și articolul 4 alineatul (1) literele (b), (c) și (e) din Regulamentul (UE) nr. 1307/2013 de stabilire a unor norme privind plățile directe acordate fermierilor prin scheme de sprijin în cadrul politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 637/2008 și a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului trebuie interpretate în sensul că obligațiile în temeiul bunelor condiții agricole și de mediu prevăzute de Regulamentul nr. 1306/2013 trebuie respectate pe întreaga exploatare agricolă, iar nu numai pe suprafața agricolă pentru care a fost solicitat în mod concret un ajutor.

Cauza C-120/17, Administrativa rajona - Articolele 10-12 din Regulamentul (CE) nr. 1257/1999 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul European de Orientare și Garantare Agricolă (FEOGA) și de modificare și abrogare a unor regulamente se opun ca, în cadrul punerii în aplicare a acestor articole, statele membre să adopte măsuri care permit transmiterea pe cale succesorală a unui ajutor pentru pensionarea anticipată precum cel în discuție în litigiul principal.

Principiul protecției încrederii legitime trebuie interpretat în sensul că o normă națională precum cea în discuție în litigiul principal, care prevedea transmiterea pe cale succesorală a unui ajutor pentru pensionarea anticipată și care a fost aprobată de Comisia Europeană ca fiind conformă cu Regulamentul nr. 1257/1999, a dat naștere unei încrederi legitime pentru moștenitorii agricultorilor care au beneficiat de acest ajutor și că o concluzie precum cea menționată în procesul-verbal al reuniunii Comitetului pentru dezvoltare rurală al Comisiei Europene din 19 octombrie 2011, potrivit căreia ajutorul menționat nu este transmisibil pe cale succesorală, nu a pus capăt acestei încrederi legitime.

Cauza C-115/17, Clergeau și alții - Principiul retroactivității legii penale mai favorabile, consacrat la articolul 49 alineatul (1) a treia teză din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie să fie interpretat în sensul că nu se opune condamnării unei persoane pentru că a obținut necuvenit restituiri speciale la export prevăzute de Regulamentul (CEE) nr. 1964/82 de stabilire a condițiilor de acordare a restituirilor speciale la export pentru unele tranșe de carne de bovine dezosată prin acțiuni frauduloase sau declarații false cu privire la natura mărfurilor pentru care au fost solicitate restituirile, deși, ca urmare a unei modificări a acestui regulament survenite ulterior

	<p>faptelor incriminate, mărfurile pe care le-a exportat au devenit exigibile pentru aceste restituiri.</p> <p><u>Cauza C-59/17, Château du Grand Bois</u> - Articolele 76, 78 și 81 din Regulamentul (CE) nr. 555/2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 479/2008 privind organizarea comună a pieței vitivinicole în ceea ce privește programele de sprijin, comerțul cu țările terțe, potențialul de producție și privind controalele în sectorul vitivinicol trebuie interpretate în sensul că nu autorizează funcționarii care efectuează un control la fața locului să pătrundă pe o exploatare agricolă fără să fi obținut acordul producătorului agricol.</p>
Mediu	<p><u>Cauza C-329/17, Prenninger și alții</u> - Punctul 1 litera (d) din anexa II la Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului trebuie interpretat în sensul că intră în sfera noțiunii „defrișări în vederea reconversiei solului”, în sensul acestei dispoziții, deschiderea unui coridor forestier în vederea instalării și a exploatării unei linii electrice aeriene precum cea în discuție în litigiul principal, pe durata legală a existenței acesteia.</p>
Libertatea de stabilire	<p><u>Cauza C-123/17, Yön</u> - Articolul 7 din Decizia nr. 2/76 din 20 decembrie 1976 adoptată de Consiliul de asociere înființat prin acordul de instituire a unei asocieri între Comunitatea Economică Europeană și Turcia, care a fost semnat la 12 septembrie 1963 la Ankara de Republica Turcia, pe de o parte, precum și de statele membre ale CEE și de Comunitate, pe de altă parte, și care a fost încheiat, aprobat și confirmat în numele acesteia din urmă prin Decizia 64/732/CEE a Consiliului din 23 decembrie 1963 trebuie interpretat în sensul că o măsură de drept național introdusă în cursul perioadei cuprinse între 20 decembrie 1976 și 30 noiembrie 1980, care condiționează eliberarea unui permis de ședere în scopul reîntregirii familiei către resortisanții statelor terțe care sunt membri ai familiei unui lucrător turc cu reședința legală în statul membru în cauză de obținerea de către acești resortisanți, înainte de intrarea pe teritoriul național, a unei vize în scopul reîntregirii menționate, constituie o „nouă restricție” în sensul acestei dispoziții. O astfel de măsură poate fi totuși justificată pentru motive care țin de un control efectiv al migranților și al ghidării fluxurilor migratorii, dar nu poate fi admisă decât în măsura în care modalitățile de punere în aplicare a acesteia nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului urmărit, ceea ce este de competența instanței de trimitere să verifice.</p>
Politică socială	<p><u>Cauzele conexe C-61/17, C-62/17 și C-72/17, Bichat și alții</u> - Articolul 2 alineatul (4) primul paragraf din Directiva 98/59/CE privind apropierea legislațiilor statelor membre cu privire la concedierile colective trebuie interpretat în sensul că noțiunea</p>

	<p>„întreprindere care îl controlează pe respectivul angajator” vizează orice întreprindere legată de angajatorul menționat prin legături constând în participarea la capitalul social al acestuia sau prin alte legături juridice care îi permit să exercite o influență decisivă în organele decizionale ale angajatorului și să îl constrângă pe acesta să preconizeze sau să efectueze concedieri colective.</p> <p><u>Cauza C-472/16, Colino Sigüenza</u> - Articolul 1 alineatul (1) din Directiva 2001/23/CE privind apropierea legislației statelor membre referitoare la menținerea drepturilor lucrătorilor în cazul transferului de întreprinderi, unități sau părți de întreprinderi sau unități trebuie interpretat în sensul că poate intra în domeniul de aplicare al acestei directive o situație precum cea în discuție în litigiul principal, în care ofertantul câștigător al unui contract de achiziții de servicii privind administrarea unei academii municipale de muzică, căruia administrația locală i-a furnizat toate mijloacele materiale necesare desfășurării acestei activități, pune capăt acesteia cu două luni înainte de încheierea anului școlar în curs, concediind personalul și restituind aceste mijloace materiale administrației locale, care efectuează o nouă licitație numai pentru anul școlar următor și furnizează noului contractant aceleași mijloace materiale.</p> <p>Articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2001/23 trebuie interpretat în sensul că, în împrejurări precum cele în discuție în litigiul principal, în care ofertantul câștigător al unui contract de achiziții de servicii având ca obiect administrarea unei academii municipale de muzică pune capăt acestei activități cu două luni înainte de încheierea anului școlar în curs, concediind personalul, noul contractant preluând activitatea la începutul anului școlar următor, concedierea angajaților a fost efectuată din „motive economice, tehnice sau organizatorice și care implică schimbări în ceea ce privește ocuparea forței de muncă” în sensul acestei dispoziții, cu condiția ca împrejurările care au condus la concedierea tuturor lucrătorilor, precum și desemnarea tardivă a unui nou prestator de servicii să nu constituie o măsură deliberată menită să îi priveze pe acești lucrători de drepturile conferite de directiva menționată, aspect a cărui verificare este de competența instanței de trimitere.</p>
<p>Energie</p>	<p><u>Cauza C-561/16, Saras Energía</u> - Articolele 7 și 20 din Directiva 2012/27/UE privind eficiența energetică, de modificare și de abrogare a unor directive, trebuie interpretate în sensul că nu se opun unei reglementări naționale care stabilește, ca mod principal de îndeplinire a obligațiilor în ceea ce privește eficiența energetică, o schemă de contribuție anuală la un fond național pentru eficiență energetică, cu condiția ca, pe de o parte, această reglementare să garanteze realizarea de economii de energie într-o măsură echivalentă cu schemele de obligații în ceea ce privește eficiența energetică care pot fi instituite în</p>

	<p>temeiul articolului 7 alineatul (1) din această directivă și, pe de altă parte, ca cerințele prevăzute la articolul 7 alineatele (10) și (11) din directiva menționată să fie respectate, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.</p> <p>Articolul 7 din Directiva 2012/27 nu se opune unei reglementări naționale care nu impune obligații în ceea ce privește eficiența energetică decât anumitor întreprinderi determinate din sectorul energiei, cu condiția ca desemnarea acestor întreprinderi ca părți obligate să se bazeze efectiv pe criterii obiective și nediscriminatorii expuse în mod explicit, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.</p>
--	---